

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 47/2020)

София, 25 ноември 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 19.11.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци.....	4
1.4	Площи и производство на зеле и оранжерийни домати и краставици	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
3.2	Плодове и зеленчуци.....	7
4.	Цени.....	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури.....	7
4.2	Плодове и зеленчуци.....	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 19.11.2020 г.

(към 20.11.2020 г. за маслодаен слънчоглед и царевица за зърно)

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 20 ноември 2020 г. жътвата на царевица за зърно и маслодаен слънчоглед на практика е приключила. Производството на двете култури се свива съответно с 3,9% и 9,7% на годишна база, като по-големият размер засети площи отчасти компенсира понижението на средните добиви.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 20.11.2020 г.

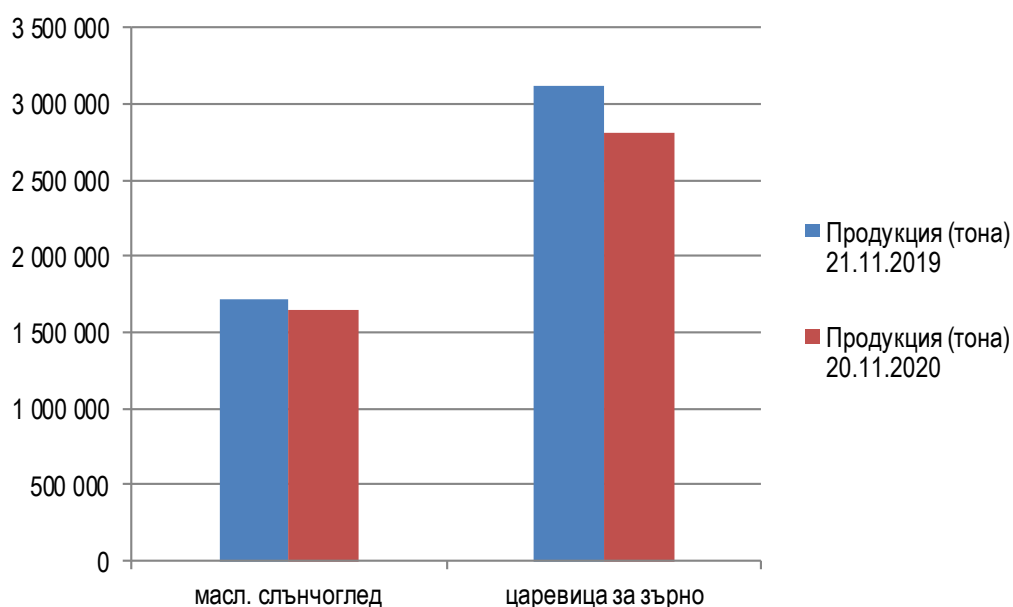
	20.11.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 563	809 251	99,96%	1 643 262	203	8,9%	8,9%	-3,9%	-11,7%
царевица за зърно	572 417	570 153	99,6%	2 810 212	493	25,6%	25,7%	-9,7%	-28,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площите за реколтиране при царевица намаляват поради увеличение на пропадналите площи.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 20.11.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Вследствие на съчетание от намаление както на площите, така и на средните добиви, към момента продукцията от трите основни типа тютюн - „Ориенталски“, „Вирджиния“ и „Бърлей“, е в рамките на 18,1% - 44,7% под отчетеното по същото време на 2019 г.

Площи и производство на тютюн към 19.11.2020 г.

	19.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 881	151	-15,4%	-16,6%	-18,1%	-1,3%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 259	1 596	127	-31,4%	-22,8%	-38,6%	-20,1%
Тютюн-Бърлей	280	269	516	192	-21,8%	-24,9%	-44,7%	-26,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

При по-голям размер реколтирани площи и по-висок среден добив, към 19 ноември 2020 г. производството на картофи бележи ръст от 23,4% спрямо година по-рано. На този етап прибраното количество пипер от открити площи е близко до миналогодишното, а това на полски домати - с 23,1% по-малко.

Площи и производство на зеленчуци към 19.11.2020 г.

	19.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	11 431	10 938	182 056	1 664	11,2%	6,7%	23,4%	15,7%
домати на открито	2 862	2 861	51 231	1 791	-16,9%	-16,1%	-23,1%	-8,3%
пипер на открито	2 590	2 589	44 057	1 702	-3,3%	-2,1%	0,3%	2,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на зеле и оранжерийни домати и краставици

До момента в оранжериите са произведени 39 520 тона домати и 44 936 тона краставици.

Продължава прибирането на реколтата от зеле, като засега са добити 27 253 тона.

Площи и производство от зеле и оранжерийни домати и краставици към 19.11.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	517*	39 520	7 644
краставици в оранжерии	276	448*	44 936	10 030
зеле	1 359	1 137	27 253	2 397

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* Данните са за разгнати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Според последните оперативни данни, продукцията от круши и сливи е съответно с 44,1% и 34,6% повече в сравнение с отчетената по същото време на миналата година. И при двете овощни култури се наблюдава нарастване както на площите, така и на средните добиви. Засага леко намаление на годишна база е налице при производството на ябълки – с 3,4%, а по-съществено – при това на малини, винени и десертни лозя – в рамките на 21,5% - 41,5%.

До момента са прибрани малко над 8,6 хил. тона орехи.

Площи и производство от трайни насаждения към 19.11.2020 г.

	19.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 747	4 594	48 559	1 057	-3,4%	-3,4%	-3,4%	-0,1%
круши	603	585	3 603	616	25,0%	28,5%	44,1%	12,2%
сливи	8 539	8 094	55 713	688	12,1%	12,1%	34,6%	20,1%
орехи	9 012	8 141	8 631	106	*	*	*	*
малини	1 985	1 981	6 142	310	-15,8%	-10,3%	-39,9%	-33,0%
лозя винени	34 512	34 288	188 544	550	-26,0%	-25,4%	-21,5%	5,4%
лозя десертни	2 819	2 816	15 593	554	-37,9%	-37,5%	-41,5%	-6,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

*За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

2. Есенна кампания

Като цяло, през последната седмица се наблюдава преодоляване на изоставането при сеитбата на основните есенни култури спрямо миналата година. Към 19.11.2020 г. засетите площи с ечемик, маслодайна рапица и ръж са вече с между 2,7% и 6,3% повече на годишна

база, а при тритикалето увеличението достига 26,9%. Само площите с пшеница все още са малко под миналогодишните, с 2,9%.

Засети площи с есенници към 19.11.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	21.11.2019	19.11.2020	Изменение
пшеница	1 086 601	1 054 853	-2,9%
ечемик	116 226	119 325	2,7%
маслодайна рапица	118 819	123 979	4,3%
ръж	5 227	5 556	6,3%
тритикале	10 348	13 130	26,9%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общо за периода от началото на настоящата пазарна година до 22 ноември 2020 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 468,2 хил. тона пшеница (в т. ч. 23,9 хил. тона през последната седмица), което е с 51,9% по-малко на годишна база. Макар да остава в застой за поредна седмица, експортът на ечемик през порта е малко над миналогодишния – с 1,8%. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 22.11.2019	29.06.2020 – 22.11.2020	Изменение на годишна база
пшеница	973 276	468 203	-51,9%
ечемик	64 570	65 728	1,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна не е реализиран износ на царевица и слънчоглед. При липса на преминали количества и през съответния период на 2019 г.,

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

измененията на експорта на годишна база се запазват: увеличение с 23,7% при царевицата и намаление с 46,1% при слънчогледа.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 22.11.2019	31.08.2020 – 22.11.2020	Изменение на годишна база
царевица	239 919	296 705	23,7%
слънчоглед	31 261	16 865	-46,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 22 ноември 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта ` 2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2020 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 46/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за месец септември 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 46/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 18 ноември 2020 г. се наблюдава леко увеличение на средните изкупни цени на пшеница, слънчоглед и царевица за страната, в рамките на 1,1% - 2,7% на седмична база. Цената на ечемика се запазва на нивото от предходната седмица.

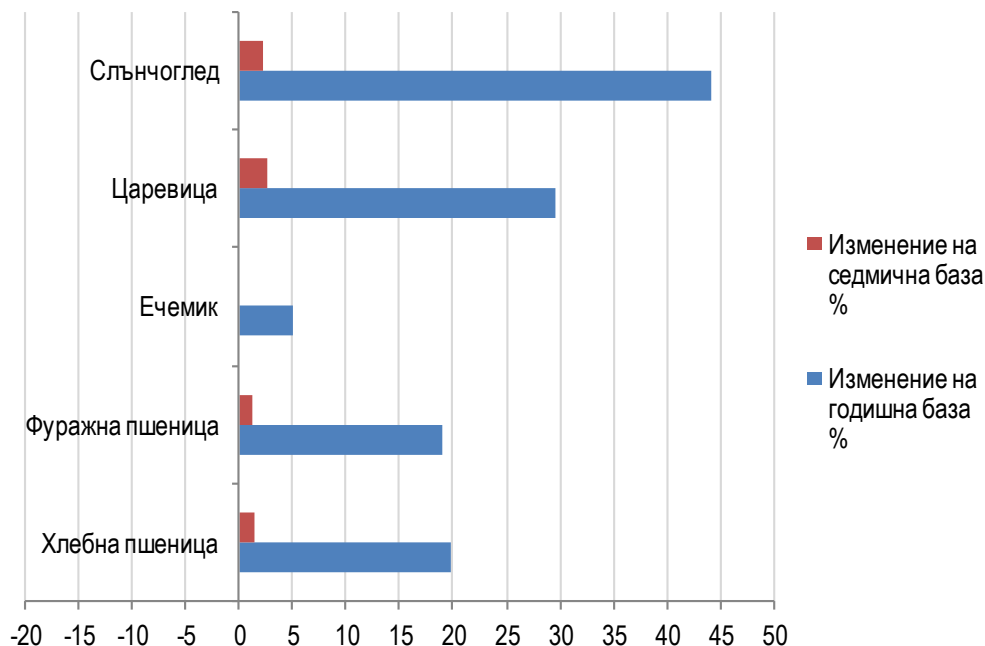
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 18.11.2020 г., лв./тон без ДДС

	20.11.2019	11.11.2020	18.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	312	369	374	19,9	1,4
фуражна пшеница	299	352	356	19,1	1,1
ечемик	280	294	294	5,0	0,0
царевица	267	337	346	29,6	2,7
слънчоглед	578	815	833	44,1	2,2
рапица	680	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на миналата година, слънчогледът е поскъпнал с 44,1%, а основните зърнени култури - с между 5% (ечемик) и 29,6% (царевица).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 18.11.2020 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните изменения на средните цени на едро на част от основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната, са предимно в посока надолу. Краставиците (вносни и оранжерийни), зеленият пипер, зелето и оранжерийните домати поевтиняват от 1,9% до 5,7% спрямо предходната седмица, докато вноските домати и червеният пипер поскъпват съответно с 2,6% и 2,7%. Без промяна остават цените на картофите, ябълките и десертното грозде.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 20.11.2020 г., лв./кг

	22.11.2019	13.11.2020	20.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,64	0,60	0,60	-6,3	0,0
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,36	2,44	2,30	-2,5	-5,7
домати (внос)	*	1,95	2,00	-	2,6
краставици (оранжерийни)	2,40	2,32	2,21	-7,9	-4,7
краставици (внос)	*	1,62	1,59	-	-1,9
пипер (зелен)	1,18	1,26	1,21	2,5	-4,0
пипер (червен)	1,98	1,47	1,51	-23,7	2,7

	22.11.2019	13.11.2020	20.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
зеле	0,58	0,59	0,56	-3,4	-5,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеш	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череш	*	*	*	-	-
ябълки	1,12	1,28	1,28	14,3	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,28	1,52	1,52	18,8	0,0

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към момента червеният пипер се търгува с 23,7% по-евтино, отколкото по същото време на миналата година. По-умерено намаление е налице при цените на оранжерийните домати и краставици, зелето и картофите - от 2,5% до 7,9%. Същевременно, зеленият пипер, ябълките и десертното грозде са поскъпнали с между 2,5% и 18,8%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 20.11.2020 г.

